

10 JAAR VLAKWA: EEN TERUG- EN VOORUITBLIK

Op 1 oktober 2020 blies het Vlaams Kenniscentrum Water tien kaarsjes uit. Een goede gelegenheid om de organisatie in een nieuw jasje te steken met een vernieuwde website en opgefrist logo. En om terug te kijken op de vele watertjes die Vlakwa heeft doorzwommen.

Verschillende extreme droogteperiodes hebben ons de afgelopen jaren met de neus op de feiten gedrukt: Vlaanderen is bijzonder gevoelig als het om zijn waterreserves gaat. Dreigende watertekorten hebben niet alleen een impact op burgers (via sproeiverboden) en landbouwers (oppompbeperkingen) maar ook op bedrijven. Daardoor zetten steeds meer sectoren, bedrijven, organisaties en overheden in op robuust waterbeheer, wat hen in de richting moet bewegen van een circulaire watereconomie. De voorbije tien jaar konden ze daarbij steeds rekenen op de uitgebreide expertise van het Vlaams Kenniscentrum Water (Vlakwa), dat sinds 2016 een volwaardig onderdeel is van VITO.

Neutrale, onafhankelijk rol

Het typeert de economische en innovatieve drive van Vlakwa, die sinds de oprichting in 2010 ongewijzigd is gebleven. 'Van in het begin brengen we partijen die met problemen rond water kampen samen met "probleemoplossers", meestal kennisorganisaties zoals de twee West-Vlaamse hogescholen die samen met landbouw- en bedrijfsorganisaties uit deze provincie aan de doopvont stonden van Vlakwa', zegt Charlotte Boeckeaert van Vlakwa. De oplossing kwam (en komt) meestal in de vorm van demonstratieprojecten, waarvan er de voorbije tien jaar ruim twintig zijn afgerond. 'De intekening op die projecten verloopt gewoonlijk via open calls, waarna bedrijven en organisaties ondersteuning kunnen krijgen om gedurende één jaar een innovatie uit te testen. Daarbij speelt Vlakwa steeds haar neutrale, onafhankelijke rol.'

Vlakwa hecht veel belang aan de systeemfocus die het hanteert. 'Deze invulling van de actielijn is gestoeld op drie vragen die we ons

stellen', zegt Dirk Halet van Vlakwa. 'Wat zijn de grondoorzaken van de waterproblematiek, op welke manier kan innovatie een oplossing bieden, en hoe kunnen succesvolle demonstratieprojecten worden opgeschaald en klaargemaakt voor ondernemers om er mee aan de slag te gaan?' In de uitrol van deze actielijn kan Vlakwa rekenen op de ondersteuning van het Vlaamse Transitieplatform binnen VITO.

Vinger aan de pols van de bedrijfs-wereld

De economische insteek van Vlakwa vereist natuurlijk dat de organisatie sterk de vinger aan de pols houdt van de problemen rond water die spelen in de Vlaamse bedrijfs-wereld. 'In 2013 maakten we een groot, gedetailleerd overzicht van het socio-economische belang van water in Vlaanderen', zegt Halet. 'Zo kregen we een goed beeld van de watergevoelige sectoren en de toegevoegde waarde die deze creëren, en hoe die wordt bedreigd door wateroverlast of -schaarste.' De noden en bezorgdheden van bedrijven worden ook continu opgevolgd, onder andere via nauw overleg. 'We houden nauwgezet bij wat er leeft in de Vlaamse bedrijfs-wereld. Daarop enten we onze activiteiten: door in te zetten op projecten die invulling geven aan de noden en bezorgdheden van de bedrijven, krijgen we meteen een grotere betrokkenheid. En sinds kort werken we ook samen met de Vlaamse speerpuntclusters, die de lijnen uitzetten voor innovatie in Vlaanderen. Zo zorgen we ervoor dat onze prioriteiten matchen.'

Daarnaast beschikt Vlakwa over een klankbordgroep waarin verschillende organisaties uit de onderzoekswereld, de overheid en de bedrijfs-wereld (inclusief verschillende drinkwaterbedrijven actief in Vlaanderen) zetelen. Halet: 'De klankbordgroep houdt

ons niet alleen bij de les, maar is ook belangrijk voor onze neutrale positie in het Vlaamse waterlandschap. En we merken dat deze adviesraad ook een belangrijke troef is bij onze internationale werking.' Volgens Bart Naeyaert, West-Vlaamse gedeputeerde en voorzitter van de klankbordgroep, garandeert dit orgaan mee de middenpositie tussen overheid, onderzoek en ondernemers. 'Deze middenpositie is belangrijk om met voldoende vrijheid voor en tussen de verschillende actoren te kunnen ageren zonder uitsluitend de agenda van één van de actoren uit te voeren. Ook binnen de structuur van VITO blijven we de relevante onderzoeksorganisaties, ondernemersorganisaties, watermaatschappijen en overheden vertegenwoordigen', aldus Naeyaert.

Laagdrempelig en aanspreekbaar imago

Een andere belangrijke mijlpaal in de voorbije tien jaar was de uitrol van het Laagdrempelige Expertise- en Dienstverleningscentrum (LED) Water. 'Daar kunnen KMO's aankloppen voor gratis eerstelijnsadvies omtrent oplossingen voor hun problemen en vragen rond water', zegt Veerle Depuydt van Vlakwa. 'Dit gaat van de keuze van waterbronnen over nieuwe technologieën voor proceswater tot zuivering en watermanagement.' Maar een laagdrempelig en aanspreekbaar imago verkrijgt je natuurlijk niet van vandaag op morgen. 'Dat hebben we langzaam opgebouwd door veel te netwerken en helder te communiceren. Ook onze persoonlijke aanpak heeft daartoe bijgedragen.'

Soms brengen bedrijven ook nieuwe knelpunten aan. Depuydt: 'Een schrootverwerker kwam bijvoorbeeld met de vraag wat hij aan moest met afstromend hemelwater. Op

basis daarvan hebben we een gericht project opgezet met de hele sector. Het is een voorbeeld van nodendetectie die een gevolg is van onze sterke voeling met de bedrijfs-wereld.'

In 2016 werd Vlakwa 'ingekanteld' bij VITO. 'Dat was een gevolg van een rationalisatie van de vele Vlaamse innovatiestructuren, waarbij bedrijven vaak door de bomen het bos niet meer zagen', zegt Clemens Mensink van VITO. 'De waardevolle – zoals Vlakwa – werden behouden, maar wel geïntegreerd in een grotere structuur. VITO was voor Vlakwa een logische partner.' Dat belet niet dat Vlakwa een onafhankelijk rol blijft spelen in het Vlaamse waterlandschap. 'We vervullen dezelfde taak, maar doen dit nu binnen de VITO-structuur', aldus Depuydt. Mensink ziet vandaag een duidelijke synergie: 'In korte tijd heeft Vlakwa voor zijn partners heel wat internationale projecten naar Vlaanderen gehaald,

waaronder enkele heel mooie Horizon 2020-initiatieven. Dat is bijzonder knap voor een team met zes kernleden.' Zo is Vlakwa klaar voor de toekomst. Die dient zich vandaag al aan, onder meer met het Vlaamse economische relanceplan om de coronacrisis het hoofd te bieden. Maar vooral ook in het kader van de Blue Deal, die onze regio moet wapenen tegen waterschaarste.

Meer info
dh@vlakwa.be
www.vlakwa.be
vlakwa.be/nl/10-jaar-vlakwa

